

UZASADNIENIE

Powód P. B. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w B. wystąpił w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko P. K. o zapłatę kwoty 1165,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu (tj od dnia 3 listopada 2014 roku) do dnia zapłaty.

Uzasadniając swe żądanie powód wskazał, iż w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w dniu 21 marca 2014 roku zawarł z (...) SA w B. umowę przelewu wierzytelności przysługującą (...) SA w B. wobec pozwanego P. K., wynikającej z zawartej umowy pożyczki.

Postanowieniem z dnia 14 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i sprawę przekazał do sądu Rejonowego w Suwałkach;

Pozwany nie zajął merytorycznego stanowiska w sprawie (zawiadomienie wraz z odpisem pozwu złożono do akt ze skutkiem doręczenia) ;

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 22 września 2011 roku (...) SA w B. , prowadząca działalność w zakresie udzielania pożyczek osobom fizycznym, udzieliła pozwanemu P. K. pożyczki w wysokości 600 złotych. Zawarcie umowy nastąpiło w miejscu zamieszkania pozwanego P. K. (dowód : umowa pożyczki k. 15-15v);

W umowie tej określono opłatę przygotowawczą wysokości 30 złotych, oprocentowanie pożyczki w wysokości 20 % w stosunku rocznym, zaś łączny koszt obsługi pożyczki w domu (w miejscu zamieszkania pozwanego) określono na kwotę 196,58 złotych; pozwany zobowiązał się spłacać pożyczkę w 12 tygodniowych ratach, począwszy od dnia 27 września 2011 roku , przy czym wysokość każdej z rat określono na kwotę 70,20 zł. W umowie określono, iż na całkowity koszt pożyczki składa się oprocentowanie oraz opłata przygotowawcza. (pkt 20 umowy) przy czym oprocentowanie nie może być większe niż określone przepisami o odsetkach maksymalnych. (pkt 18 umowy);

Regulamin pożyczek gotówkowych (k. 16-16v) określił, że **opłata za obsługę pożyczki w domu** jest wynagrodzeniem pobieranym przez pożyczkodawcę od pożyczkobiorcy w wypadku wybrania przez klienta opcji obsługi pożyczki w domu i jej wykonania, zaś **dotatkową opłatę przygotowawczą** jako opłatę pokrywającą koszty związane z uruchomieniem usługi obsługi pożyczki oraz dostarczeniem gotówki do domu pożyczkobiorcy.

Ani w umowie pożyczki ani w regulaminie nie zawarto definicji pojęcia opłaty przygotowawczej;

Z historii spłat pożyczki (dowód ; historia spłat k. 17-19) wynika, że pozwany P. K. nie uiścił na rzecz (...) SA w B. żadnej kwoty.

W dniu 21 marca 2014 roku (...) SA w B. i P. B. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w B. zawarli umowę przelewu wierzytelności przysługującej cedentowi w stosunku do pozwanego P. K. wynikającej z umowy pożyczki z dnia 22 września 2011 roku . W § 1 umowy cesji określono , iż wierzytelność z tytułu niespłaconych rat pożyczki , na dzień podpisania umowy wynosi 842,40 złotych (umowa cesji k. 24-25).

(...) SA w B. pismem z dnia 27 marca 2014 roku zawiadomiła pozwanego o zawarciu umowy przelewu wierzytelności w wysokości 842,40 złotych. Do powyższego pisma powód nie dołączył potwierdzenia nadania pozwanemu (pismo k. 26).

W dniu 23 października 2014 roku powód sporządził wyliczenie wartości zobowiązania pozwanego wynikające z umowy pożyczki. Jako początkową kwotę zobowiązania wskazano kwotę 842,40 złotych, wysokość odsetek : 322,68 zł .(dowód ; wyliczenie wartości zobowiązania dłużnika k. 20);

W dniu 29 maja 2014 roku powód wystosował do pozwanego P. K. wezwanie do zapłaty kwoty 1120,98 złotych (dowód ; wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania k. 21-22).

Wezwanie do zapłaty okazało się bezskuteczne.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 339§1 kpc jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawę, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (art. 339§2 kpc).

W sprawie niniejszej pozwany nie zajął merytorycznego stanowiska co do żądania pozwu. Zważywszy na treść przepisu wyżej przywołanego przyjąć zatem należało, że zachodzą podstawy do wydania wyroku zaocznego. Jednak, jako że okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda w pozwie wzbudziły wątpliwości Sądu, żądanie powoda w kształcie przez niego zgłoszonym nie mogło zostać uwzględnione.

Ważność umowy cesji wierzytelności przywoływanej przez powoda w uzasadnieniu pozwu wątpliwości Sądu nie wzbudzała. Umowa ta została zawarta bowiem w przepisanej prawem formie a jej treść odzwierciedla wszystkie wymagane prawem elementy istotne. Umowa ta obejmowała jedynie wierzytelność przysługującą (...) SA w B. w stosunku do pozwanego;

Podstawę faktyczną pozwu w sprawie niniejszej stanowiła umowa pożyczki zawarta przez cedenta i pozwanego. Samo zawarcie umowy przez strony uznać należało za niewątpliwie. Potwierdza to bowiem umowa pożyczki załączona do pozwu. Wątpliwości Sądu wzbudziły już jednak zapisy tejże umowy; wątpliwości te dotyczyły przy tym zgodności tychże zapisów z przepisami ustawy, a w konsekwencji zakresu odpowiedzialności pozwanego wobec powoda.

Podkreślić w tym miejscu należy uwagę, że pożyczka stanowi umowę stypizowaną w kodeksie cywilnym. Jej istotę stanowi przeniesienie przez pożyczkodawcę na pożyczkobiorcę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, za jednoczesnym zobowiązaniem się pożyczkobiorcy do zwrotu pożyczkodawcy tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości (art. 720§1 kc).

W ocenie Sądu umowę pożyczki zawarta przez strony postępowania uznać należało za ważną w odniesieniu do kwoty pożyczonego kapitału, wraz z odsetkami umownymi z tytułu opóźnienia, których wysokość wynika jednoznacznie z pkt D umowy załączonej do pozwu i których wysokość pozostaje jednocześnie w zgodzie z art. 359§2 kc.

W zaistniałym stanie rzeczy rozważyć jeszcze pozostało zasadność żądania pozwu w zakresie pozostałych jego składowych tj. opłaty przygotowawczej oraz opłaty za obsługę pożyczki w domu pożyczkobiorcy. Uprawnienie do badania zasadności żądań pozwu w tym zakresie (a jednocześnie uprawnienie do badania ważności postanowień umownych pożyczki) daje Sądowi art. 58 § kc; należy mieć bowiem na względzie , iż celem art. 58 KC jest zapobieganie powstawaniu stosunków prawnych o treści niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa lub zasadami współzycia społecznego. Bezwzględna nieważność charakteryzuje szereg cech: czynność prawna bezwzględnie nieważna od początku (ab initio) i z mocy prawa - bez konieczności powoływania się na ten fakt (ex lege) nie wywołuje skutków prawnych, sąd uwzględnia bezwzględną nieważność z urzędu, a orzeczenie ma charakter **deklaracyjny**. Adresatem norm prawnych przewidujących bezwzględną nieważność czynności prawnej są w pierwszym rzędzie organy stosujące prawo (sądy oraz organy władzy publicznej), dlatego sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę bezwzględną nieważność czynności prawnej **z urzędu** (ten trafny pogląd zdecydowanie przeważa w piśmiennictwie i orzecznictwie - zob. S. G., Prawo cywilne. Zarys części ogólne, W. 1985, s. 278; K. G., Konwersja, Artykuł 58 KC stanowi, że nieważne bezwzględnie są nie tylko czynności prawne sprzeczne z ustawą, ale także mające na celu obejście ustawy (czynności in fraudem legis).

	<p>Celem czynności prawnej jest wykreowanie, zmiana lub zakończenie stosunku prawnego - czyli stworzenie nowych albo zmiana praw i obowiązków dla podmiotów prawa cywilnego. Pod pojęciem celu czynności prawnej rozumieć należy stan prawny, jaki powstanie po dokonaniu czynności, czyli prawa i obowiązki dla podmiotów prawa cywilnego, jakie wykreować ma czynność prawna (tzw. dalszy skutek czynności).</p>
--	---

Prowizja (opłata przygotowawcza) jest specyficznym rodzajem wynagrodzenia, gdyż jest ona pobierana za pośrednictwo w zawieraniu umów. Nie ma przepisów, które zakazywałyby pobierania prowizji przy umowach pożyczki, co więcej - art. 5 pkt 6a ustawy o kredycie konsumenckim jednoznacznie **dopuszcza możliwość pobierania prowizji i wszelkiego rodzaju opłat**. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 10 ustawy, kredytodawca powinien jednak o wszelkich informacjach związanych z tymi kosztami **poinformować kredytobiorcę**. Art. 50 ustawy wspomina o prowizji w przypadku spłaty kredytu przed terminem. Zgodnie z nim, kredytodawca może zastrzec w umowie prowizję za spłatę kredytu przed terminem, pod warunkiem że ta spłata przypada na okres, w którym stopa oprocentowania kredytu jest stała, a kwota spłacanego w okresie dwunastu kolejnych miesięcy kredytu jest wyższa niż trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, z grudnia roku poprzedzającego rok spłaty kredytu. Należy więc zauważyć, iż umowa konsumencka jest obwarowana warunkami do zastrzeżenia tego rodzaju prowizji, które pożyczkodawca musi spełnić. Należy przy tym pamiętać, iż wysokość prowizji nie może przekraczać 1% spłacanej części kredytu, jeżeli okres między datą spłaty kredytu a terminem spłaty kredytu przekracza jeden rok, a jeżeli nie przekracza jednego roku to wysokość prowizji nie może przekraczać 0,5%. Poza tym, nie może być ona wyższa niż wysokość odsetek, które konsument byłby zobowiązany zapłacić w okresie między spłatą kredytu przed terminem, a uzgodnionym terminem zakończenia umowy, a także nie może być wyższa niż bezpośrednio koszty kredytodawcy związane z tą spłatą (art. 50 ust. 2 – 4 ustawy o kredycie konsumenckim). **Tymczasem z treści umowy pożyczki wynika, iż opłata przygotowawcza łącznie z opłatą za obsługę pożyczki w domu stanowi aż 37,76 % kwoty pożyczonego kapitału (600 zł / 226,58 zł) ;**

Dodatkowo wskazać należy, iż w umowie pożyczki i w regulaminie nie można doszukać się sposobu wyliczania tychże opłat. Taki sposób naliczania należności dla pożyczkodawcy bardzo przypomina sposób naliczania odsetek, których wysokość jest uzależniona od czasu trwania umowy oraz wartości pożyczanego kapitału. Wysokość prowizji uzależniona od wysokości pożyczanego kapitału oraz okresu, na jaki jest pożyczany, stanowi w ocenie Sądu próbę obejścia przepisów kodeksu cywilnego ograniczających naliczanie odsetek w stosunkach umownych na poziomie czterokrotności stopy lombardowej ogłaszanej przez NBP w skali roku. Należy dodatkowo podkreślić, iż **wszelkie opłaty i prowizje pobierane przez kredytodawców powinny wyrównywać rzeczywiste koszty poniesione przez niego w związku z podjęciem danej czynności i nie powinny być rażąco wysokie dla konsumenta. Nie powinny być zatem formułowane w sposób ryczałtowy, bez odzwierciedlenia w kosztach ponoszonych przez pożyczkodawcę.**

Jako że w umowie pożyczki załączonej do pozwu nie wskazano sposobu kalkulowania wynagrodzenia (prowizji) należnego powodowi - żądanie pozwu w omawianym zakresie uznał Sąd za budzące wątpliwości i nieudowodnione.

Zatem : do wyliczenia rzeczywistego zadłużenia pozwanego względem powoda należało przyjąć kwotę 600,00 złotych; skoro zatem pozwany zobowiązał się do zapłaty ratalnej, w 12 tygodniowych ratach, to wysokość każdej z nich wynosi 50,00 zł (600 zł /12); Zaległość pozwanego względem cedenta na dzień wniesienia powództwa tj na dzień 3 listopada 2013 roku wynosiła **zatem 852,20 złotych** , uwzględniając odsetki maksymalne naliczone od dnia 27 września 2011 roku do dnia 3 listopada 2014 roku w wysokości 252,20 zł , co daje łącznie kwotę 853,20 zł.

Stąd też orzeczono jak w pkt I i II wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł z mocy art. 100 kpc – stosunkowo je rozdzielając, uznając iż powód wygrał proces w 73,15 %;

Rygor natychmiastowej wykonalności (pkt IV wyroku) nadano z mocy art. 333 §1 pkt 3 kpc.